

VIKTIGARE LAGAR
OCH FÖRORDNINGAR

**INFÖR HALVÅRSSKIFTET
2010**

REGERINGSKANSLIET

VIKTIGARE LAGAR
OCH FÖRORDNINGAR
**INFÖR HALVÅRSSKIFTET
2010**

Skriften är producerad av Regeringskansliet, Information Rosenbad i samarbete med Typisk Form designbyrå

Inlagan är tryckt på Munken Lynx, 100 g och omslag på Munken Lynx, 240 g av Davidsons Tryckeri, Växjö, juni 2010.

Art.nr. IR 2009:012

Innehållsförteckning

Information om svensk lagstiftning	7
Justitiedepartementet	8
Skärpta straff för allvarliga våldsbrott m.m.....	8
Brott begångna av barn under 15 år ska utredas i större utsträckning.....	8
Förstärkt straffrättsligt skydd mot människohandel	9
Avskaffande av preskription för vissa allvarliga brott.....	9
Ett skärpt skadeståndsansvar för vårdnadshavare.....	10
Försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar	10
En nedre promillegräns för sjöfylleri	10
Effektivare bekämpning av barnpornografibrott.....	11
Advokaters vittnesplikt och andra processrättsliga frågor	11
Sänkt krav på aktiekapital i privata aktiebolag.....	12
Nya ersättningsregler vid expropriation	12
Hysesförvärvslagen har upphävts och bostadsförvaltningslagen skärpts.....	12
En ny lag om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.....	12
Försörjningskrav vid anhöriginvandring	12
Undantag från kravet på beviljat uppehållstillstånd före inresan i Sverige i vissa fall av familjeanknytning där barn är inblandade.....	13
Upphållstillstånd för skyddspersoner	13
Utrikesdepartementet.....	14
Statens ansvar vid katastrofer utomlands blir tydligare	14
Försvarsdepartementet	15
Skyddslagen.....	15
Skyldigheten att mönstra samt fullgöra värnplikt och civilplikt	15
Socialdepartementet	17
Höjt flerbarnstillägg	17
En nationell symbol för öppenvårdsapotek	17

Trygghetssystemen för företagare	17
Avgifter för barn i hälso- och sjukvården och tandvården	18
Ändring i övergångsbestämmelserna till lagen om statligt tandvårdsstöd	18
Utökad finansiell samordning	18
Vårdgaranti, fast vårdkontakt och förnyad medicinsk bedömning	18
Omklassificering av den nya influensan	18
Finansdepartementet	19
Sänkta egenavgifter till följd av förlängd karenstid för egenföretagare	19
Nedsättning av egenavgifter	19
Koncernavdrag i vissa fall	19
Nya rättsmedel på upphandlingsområdet	20
Ny lag om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen	21
En ny lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting	21
Ny lag om betaltjänster	21
Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs	22
Utbildningsdepartementet	23
En ny skollag	23
Nya regler för bidrag till pedagogisk omsorg	23
Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola	24
Betygsrätt för vuxenutbildning	24
Ett rättvisare och effektivare studiestöd	25
Kårobligatoriet avskaffas	25
Anmälningavgifter och studieavgifter för utländska studenter	26
Urval utan hänsyn till kön	26
Jordbruksdepartementet	27
Avverkning av skog	27

Miljödepartementet	28
Möjlighet för kommunerna att bilda biotopskyddsområden	28
Upphävande av mätningkungörelsen I mätningkungörelsen	28
Näringsdepartementet	29
<i>Transportpolitik</i>	
Nya bestämmelser om flyttning av fordon m.m.	29
Nya vägmärken	29
Avmonopolisering av marknaden för fordonsbesiktningar	29
Ny luftfartslag	30
<i>Näringspolitik</i>	
Höjt mål och vidareutveckling av elcertifikatsystemet	30
Förordning om fastställande av intäktsram enligt ellagen (1997:857).....	30
Ändrade regler för tillstånd att använda radiosändare	31
Ny postlag.....	31
Auktorisation och tystnadsplikt för patentombud	32
Reglerna för vissa konkurrensbegränsande avtal inom försäkringssektorn anpassas till EU-rätten	32
Integrations- och jämställdhetsdepartementet	33
Statsbidrag för mentorskapsprojekt	33
En lag om nationell sfi-bonus	33
Statsbidrag för revitalisering av de nationella minoritetsspråken.....	33
Förvaltningsområdet för finska och samiska utvidgas	34
Statligt stöd till politiska partiers kvinnoorganisationer.....	34
Kulturdepartementet	35
En ny radio- och tv-lag.....	35
Inkomstgarantin avvecklas	35
Ett förenklat trossamfundsregister	35

Arbetsmarknadsdepartementet	37
Åtgärder med anledning av Lavaldomen	37
Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen	37
Ändringar i de arbetsmarknadspolitiska förordningarna	37
Vissa ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	38
Ändringar i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring	38

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för svensk rättsinformation. Den innehåller länkar till de rättskällor som finns tillgängliga på Internet. Lagrummet länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar samt statliga myndigheter.

Webbplats: www.lagrummet.se

Lagstiftningsprocessen finns beskriven i avsnittet Så styrs Sverige på Regeringskansliets webbplats.

Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://62.95.69.15/>

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Justitiedepartementet

Pressekreterare Martin Valfridsson (hos Beatrice Ask)

Tfn 08-405 47 22

Pressekreterare Markus Friberg (hos Tobias Billström)

Tfn 08-405 57 96

Skärpta straff för allvarliga våldsbrott m.m.

Den 1 juli 2010 träder en reform om straffmätning i kraft som syftar till att höja straffen för allvarliga våldsbrott och för grovt vållande till annans död, att öka spännvidden mellan straffen för brott i allmänhet och att skärpa straffen vid återfall i brott (prop. 2009/10:147). Reformen innebär följande. Straffen höjs generellt för allvarliga våldsbrott genom att det vid bedömningen av straffvärdet särskilt ska beaktas om gärningen inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person. Straffskalan för grov misshandel, som är fängelse i lägst ett och högst tio år, delas upp. För misshandelsbrott som är att anse som synnerligen grovt döms till fängelse i lägst fyra och högst tio år. För annan grov misshandel döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. Straffminimum för utpressning, grovt brott, och för vållande till annans död, grovt brott, höjs från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Försvårande och förmildrande omständigheter ges ett ökat genomslag vid straffvärdebedömningen av brott i allmänhet. Omständigheten att brottslighet har bedrivits i organiserad form utvidgas särskilt på så sätt att det som försvårande ska beaktas om brottet utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form eller systematiskt eller om brottet föregåtts av särskild planering. Slutligen förtydligas att återfall i brott ska beaktas i skärpande riktning vid bestämmande av straff.

Brott begångna av barn under 15 år ska utredas i större utsträckning

Den 1 juli 2010 träder ett antal ändringar i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare i kraft (prop. 2009/2010: 105). Syftet med ändringarna är att brott begångna av barn under 15 år ska utredas i större utsträckning och mer effektivt.

Polisen ska alltid inleda en utredning när ett barn under 15 år misstänks för ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse ett år, vilket inkluderar bl.a. mord, grov misshandel, rån och våldtäkt. Är det fråga om sådana brott införs också en möjlighet till kroppsbesiktning av barnet.

Polisen ska vidare kunna utreda även mindre allvarliga brott som inneburit antingen en allvarlig integritetskränkning för offret eller stor ekonomisk skada. På så sätt stärks brottsoffrens ställning. Polisen ska också kunna utreda mindre allvarlig brottslighet om det är av särskild betydelse med hänsyn till ett allmänt intresse.

Möjligheterna att förordna ett juridiskt biträde för barnet utökas. När en utredning inleds p.g.a. att barnet begått ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse ett år ska som huvudregel ett juridiskt biträde alltid förordnas.

För att understryka vikten av att en utredning bedrivs med särskild skyndsamhet införs en tidsfrist som innebär att utredningen ska vara klar inom tre månader.

Det införs vidare en möjlighet att, efter beslut av åklagare, drogtesta barn under 15 år som misstänks för att ha använt narkotika om det behövs för att avgöra vilka insatser socialtjänsten behöver sätta in. Syftet är att skydda barns hälsa och utveckling.

Förstärkt straffrättsligt skydd mot människohandel

Den 1 juli 2010 ändras utformningen av människohandelsbrottet i syfte att effektivisera straffbestämmelsen och förstärka det straffrättsliga skyddet mot människohandel (prop. 2009/10:152). Ändringarna innebär bl.a. att kravet på att gärningsmannen genom en handelsåtgärd tar kontroll över offret – det s.k. kontrollrekvisitet – tas bort. Vidare avskaffas kravet på dubbel straffbarhet för att svensk domstol ska kunna döma över människohandel som begåtts utomlands. Genom en ändring i offentlighets- och sekretesslagen kommer sekretess i vissa fall att gälla hos domstol i mål om ansvar för människorov och människohandel. Denna ändring är nödvändig för att Sverige ska kunna tillträda Europarådets konvention om bekämpande av människohandel.

Avskaffande av preskription för vissa allvarliga brott

Åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för mord, dråp, grovt folkrättsbrott, folkmord samt terroristbrott som begås genom mord eller dråp avskaffas beträffande vuxna lagöverträdare den 1 juli 2010 (prop. 2009/10:50). Även försök till mord, dråp, folkmord samt terroristbrott som begås genom mord eller dråp undantas beträffande vuxna lagöverträdare från preskription. Uppgifter i spårregistret som hänför sig till mord, dråp, grovt folkrättsbrott, folkmord samt terroristbrott, som begås genom mord eller dråp, ska gallras senast sjuttio år efter registreringen i stället för som i dag, trettio år. Vidare förlängs preskriptions-

tiden för könsstympning som begås mot barn på så sätt att preskriptionstiden börjar löpa först den dag barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Även för försök till sådant brott förlängs preskriptionstiden på detta sätt. Ändringarna såvitt gäller avskaffande av preskription för vissa allvarliga brott respektive förlängning av preskriptionstiden för könsstympning av barn gäller också för begångna brott som vid lagens ikraftträdande ännu inte har preskriberats.

Ett skärpt skadeståndsansvar för vårdnadshavare

Genom en lagändring som träder i kraft den 1 september 2010 blir en förälder som har vårdnaden om ett barn skyldig att i vissa fall ersätta skador som barnet orsakar genom brott (prop. 2009/10:142). Syftet är att tydliggöra att föräldrarna har huvudansvaret för sina barn och ungdomar. Ansvaret förutsätter inte att föräldern varit vårdslös. Ansvaret omfattar person- och saksador och skada genom kränkning. Föräldrarnas ansvar ska vara begränsat till högst en femtedel av prisbasbeloppet – för närvarande ca 8 500 kr – för varje skadehändelse. Dessutom ska skadeståndsansvaret undantagsvis kunna jämkas om det i ett enskilt fall skulle vara uppenbart oskäligt att föräldern ska betala skadeståndet.

Försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar

Den 1 juli 2010 införs en tillfällig lag om försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar (prop. 2009/10:171). Genom lagen, som gäller t.o.m. den 30 juni 2013, skapas möjlighet för av polisen förordnade trafiknykterhetskontrollanter att ta rutinmässiga alkoholutandningsprov (s.k. sållningsprov). Syftet är att möjliggöra fler trafiknykterhetskontroller i hamnar. Vid kontrollerna ska trafiknykterhetskontrollanterna stå under ledning av polis. För att någon ska kunna förordnas som trafiknykterhetskontrollant krävs att han eller hon har genomgått dels ordningsvakts- eller väktarutbildning, dels en särskild kompletterande utbildning. Vidare ställs krav på laglydnad och lämplighet i övrigt.

En nedre promillegräns för sjöfylleri

Den 1 juni 2010 utvidgas straffansvaret för sjöfylleri genom att det införs en fast, nedre gräns på 0,2 promille alkohol i blodet eller motsvarande alkoholkoncentration i utandningsluften (prop. 2009/10:76). Det utvidgade straffansvaret gäller den som framför ett fartyg eller i övrigt på ett fartyg fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss, förutsatt att fartyget antingen med motordrift kan framföras med en hastighet om minst 15 knop eller har ett skrov med en största längd av minst tio meter. Även straffansvaret för grovt sjöfylleri utvidgas så att ansvar kan följa direkt vid en alkoholkoncentration om minst 1,0 promille i blodet

eller motsvarande i utandningsluften, förutsatt att fartyget har sådan hastighetskapacitet eller är av sådan storlek att det omfattas av den nedre promillegränsen. Vidare införs en möjlighet för polismän och tjänstemän vid Kustbevakningen att ta rutinmässiga alkoholutandningsprov på sådana personer och fartyg som omfattas av den nya promilleregeln. Om den som är skyldig att lämna prov vägrar eller på grund av en sjötrafikolycka inte kan lämna ett prov, ska blodprov få tas.

Effektivare bekämpning av barnpornografibrott

Den 1 juli 2010 ändras straffregleringen av barnpornografibrottet i flera olika avseenden för att åstadkomma en effektivare bekämpning av barnpornografibrott (prop. 2009/2010:70). En ny straffbar befattningsform införs som innebär att även den som betraktar en barnpornografisk bild som han eller hon berett sig tillgång till ska kunna dömas för barnpornografibrott. Lagändringen innebär också att de omständigheter som ska kunna leda till att ett brott bedöms som grovt förtydligas och att det blir lättare att i Sverige döma personer som har begått barnpornografibrott utomlands. Vidare förlängs preskriptionstiden för brottet i vissa fall så att den räknas från den dag det avbildade barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Propositionen innehåller även förslag för att stärka skyddet för fullt pubertetsutvecklade barn mot att skildras i pornografiska bilder. Eftersom förslaget i denna del kräver grundlagsändring kan ändringarna inte träda i kraft förrän den 1 januari 2011.

Advokaters vittnesplikt och andra processrättsliga frågor

Den 1 juli görs lagändringar om advokaters vittnesplikt, återbetalningsskyldighet i straffrättsliga förfaranden samt den frist inom vilken huvudförhandling med häktad i tingsrätt ska hållas sedan åtal väckts (prop. 2009/10:182). Sedan rättegångsbalkens tillkomst har skyldigheten att vittna för bl.a. advokater som inte är försvarare för uppgifter som anförtrotts dem under deras yrkesutövning endast gällt i mål om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. År 1998 och år 2006 utvidgades vittnesplikten för ett antal yrkeskategorier. Även advokater kom av misstag att omfattas av dessa reformer. Vittnesplikten för advokater som inte är försvarare och deras biträden återställs därför till vad som gällde före år 1998.

Vidare införs återbetalningsskyldighet dels för försvararkostnader som uppstått under förundersökningen för misstänkta som godkänner ett strafföreläggande, dels för kostnader för urinprovstagning och urinundersökning för tilltalade som döms för brott respektive godkänner ett strafföreläggande eller en ordningsbot. Slutligen förlängs fristen för att påbörja huvudförhandling i mål med häktade eller anhållna i tingsrätt från en vecka till två veckor.

Sänkt krav på aktiekapital i privata aktiebolag

Den 1 april 2010 trädde en ändring i aktiebolagslagen i kraft, som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sänks från 100 000 kr till 50 000 kr (prop. 2009/10:61, SFS 2010:89). Syftet med ändringen är att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig för företagare.

Nya ersättningsregler vid expropriation

Enligt regeringens förslag ska från och med den 1 augusti 2010 nya ersättningsregler gälla för expropriation och andra situationer där fastigheter tas i anspråk med tvång (prop. 2009/10:162). De nya reglerna leder till höjd ersättning genom att vissa tidigare begränsningsregler för ersättningen upphävs. Vidare ska det fortsättningsvis göras ett påslag på ersättningen med 25 procent på marknadsvärdet på den fastighet som är i fråga. Syftet med ändringarna är att stärka äganderätten.

Hyresförvärvslagen har upphävts och bostadsförvaltningslagen skärpts

Lagen om förvärv av hyresfastighet m.m. har upphävts och i syfte att tillvarata hyresgästernas intressen av en god fastighetsförvaltning har i stället bostadsförvaltningslagen skärpts. Ändringarna i bostadsförvaltningslagen innebär bl.a. att det är lättare att besluta om särskild förvaltning (förvaltningsåläggande och tvångsförvaltning) under en övergångstid, en slags provotid, efter ett nyförvärv av ett hyreshus. Lagändringarna trädde i kraft den 1 mars 2010 (prop. 2009/10:21, SFS 2010:24–30).

En ny lag om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument

Den 1 juli 2010 införs en ny lag om ansvaret för en obehörig transaktion med ett betalningsinstrument, t.ex. ett kontokort eller en bankdosa (se prop. 2009/10:122). Lagen ersätter 34 § i 1992 års konsumentkreditlag. Det klargörs vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vad som gäller för betalningsansvaret vid obehöriga transaktioner. När det gäller obehöriga transaktioner där en personlig kod, t.ex. en pin-kod, har använts, ska kontohavaren stå för en självrisk om högst 1 200 kronor. Om kontohavaren genom grov oaktsamhet har brutit mot sina skyldigheter, ska han eller hon ansvara för hela beloppet. Är kontohavaren konsument, ska ansvaret dock vara begränsat till 12 000 kronor.

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

Den 15 april 2010 infördes nya regler vid anhöriginvandring (prop. 2009/10:77). Ett försörjningskrav uppställs som villkor för att uppehållstillstånd ska beviljas

en utlänning på grund av anknytning till en person i Sverige. Försörjningskravet innebär att anknytningspersonen ska kunna försörja sig och ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen.

Vissa undantag kan göras från försörjningskravet. Exempelvis gäller inte försörjningskravet om anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som flykting. Undantag görs också såväl för barn som anknytningspersoner som barn som sökande när den som barnet åberopar anknytning till är barnets förälder. Också när den andra föräldern ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet görs undantag från försörjningskravet.

Undantag från kravet på beviljat uppehållstillstånd före inresan i Sverige i vissa fall av familjeanknytning där barn är inblandade

Den 1 juli 2010 träder ändringar i utlänningslagen i kraft som syftar till att motverka vissa fall av familjeseparation där barn är inblandade (prop. 2009/10:137). Bestämmelserna justeras så att det i högre grad blir möjligt för föräldrar och barn att beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning när de redan befinner sig i Sverige i de fall det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen hade gjorts före inresan.

Uppehållstillstånd för skyddspersoner

Från den 1 juli 2010 gäller nya bestämmelser om uppehållstillstånd för utlänningar som är föremål för särskilt personsäkerhetsarbete enligt 2 a § polislagen (1984:387), skyddspersoner (prop. 2009/10:190). Skyddspersoner kommer att kunna beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst ett år och därefter permanent uppehållstillstånd. Tidsbegränsat uppehållstillstånd för skyddspersoner ska kunna återkallas endast om det särskilda personsäkerhetsarbetet upphör. Avslagsbeslut och beslut om återkallelse av tidsbegränsat uppehållstillstånd för skyddspersoner kan överklagas till migrationsdomstol. En skyddsperson som ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande ska inte omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Utrikesdepartementet

Pressekreterare Irena Basic (hos Carl Bildt)

Tfn 08-405 54 73

Pressekreterare Monica Ohlsson (hos Ewa Björling)

Tfn 08-405 37 11

Pressekreterare Peter Larsson (hos Gunilla Carlsson)

Tfn 08-405 59 39

Statens ansvar vid katastrofer utomlands blir tydligare

Den 1 augusti 2010 träder en nylag om konsulära katastrofinsatser (prop. 2009/10:98) i kraft. Lagen reglerar vilket ansvar svenska staten ska ha för att bistå svenskar som drabbas av kris- eller katastrofsituationer utomlands. Utgångspunkten är att den enskilde har ett grundläggande ansvar vid vistelse utomlands. Staten ska i huvudsak ha ett ansvar för att ha en organisation och en beredskap för att kunna gripa in och stötta enskilda vid kris- eller katastrofsituationer utomlands då många människor med anknytning till Sverige drabbas. Den enskilde resenären blir, om staten skulle ingripa, skyldig att betala statens kostnader för transport och sjukvård i anledning av den situation som han eller hon behöver hjälp med. Ersättningsnivån till staten bör kunna täckas av en försäkring

Försvarsdepartementet

Pressekreterare Mikael Östlund (hos Sten Tolgfors)

Tfn 08-405 25 15

Skyddslagen

Den 1 juli 2010 träder en ny skyddslag i kraft. Skyddslagen (2010:305), som ersätter lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m., innebär att en byggnad, en anläggning eller ett område och vissa andra utpekade objekt kan beslutas som skyddsobjekt, förutsatt att det finns ett särskilt behov av att kunna möta angrepp i form av bl.a. terroristbrott, sabotage och grovt rån. Den nya lagen möjliggör att t.ex. vissa byggnader som disponeras av riksdagen, byggnader som staten, en kommun eller ett landsting disponerar och som används för att styra statlig eller kommunal verksamhet, vissa byggnader som disponeras av det militära försvaret, kriminalvårdsanstalter, värdedepåer och vattenområden av särskild betydelse för det militära försvaret kan beslutas som skyddsobjekt. De militära skyddsområdena avskaffas. Skyddet av ett skyddsobjekt ska upprätthållas av skyddsvakter som kan besluta bland annat om kroppsvisitation eller gripande av enskild, att undersöka fordon som en enskild fört med sig till platsen samt att ta föremål i beslag. Möjligheten att utöva tvångsmedel och bevakningsuppdragets beskaffenhet gör att det i den nya lagen uppställs uttryckliga krav på laglydnad, medborgerlig pålitlighet och lämplighet för att kunna få ett godkännande som skyddsvakt. Godkännandet kan även återkallas.

Skyldigheten att mönstra samt fullgöra värnplikt och civilplikt

Den 1 juli 2010 träder ändringar i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt i kraft. Syftet med ändringarna är att införa ett flexibelt, effektivt och tillgängligt system som bättre svarar mot de behov som Försvarsmakten, myndighetens verksamhet och ytterst Sverige har i dag.

Ändringarna innebär att försvarets personalförsörjning i första hand ska vila på frivillighet och inte längre huvudsakligen på en totalförsvarsplikt. Totalförsvarsplikten kvarstår i grunden, men skyldigheten att genomgå mönstring och skyldigheten att fullgöra värnplikt eller civilplikt blir beroende av att regeringen med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap först har beslutat om det. Vidare kommer skyldigheten att mönstra samt fullgöra värnplikt och civilplikt med längre grundutbildning omfatta såväl kvinnor som män.

En frivillig grundläggande militär utbildning och en frivillig kompletterande

militär utbildning inrättas inom Försvarsmakten. Den som genomgår denna militära utbildning ska benämnas rekryt. Den nya militära utbildningen regleras i förordning.

Nya regler i bl.a. lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och diskrimineringslagen (2008:567) säkerställer att den som genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten på frivillig grund omfattas av huvudsakligen samma regler, såsom t.ex. socialförsäkrings- och diskrimineringskydd, som den som fullgör värnplikt enligt lagen om totalförsvarsplikt. Även dessa lagregler träder i kraft den 1 juli 2010.

Socialdepartementet

Pressekreterare, Petra Kjellarson (hos Göran Hägglund)

Tfn 08-405 39 06

Martin Kits, Pressekreterare (hos Göran Hägglund)

Tfn 08-405 19 38

Pressekreterare Niclas Thorselius (hos Maria Larsson)

Tfn 08-405 50 65

Pressekreterare Karolin A Johansson (hos Cristina Husmark Pehrsson)

Tfn 08-405 22 11

Höjt flerbarnstillägg

Det allmänna barnbidraget i form av flerbarnstillägg höjs den 1 juli 2010 med 50 kronor per månad för det andra barnet, 100 kronor per månad för det tredje barnet, 150 kronor per månad för det fjärde barnet och med 200 kronor per månad för det femte barnet och varje ytterligare barn (prop. 2009/10:99).

En nationell symbol för öppenvårdsapotek

Den 1 juni 2010 införs ett krav i lagen (2009:366) om handel med läkemedel som innebär att den som har tillstånd att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument ska ha ett för Läkemedelsverket registrerat varumärke för öppenvårdsapotek (den s.k. apotekssymbolen) väl synligt på apoteket. För att få använda symbolen måste öppenvårdsapoteken ingå licensavtal med Läkemedelsverket. Läkemedelsverket får meddela närmare föreskrifter om användningen av apotekssymbolen. (Prop. 2009/10:96, SFS 2010:270.)

Trygghetssystemen för företagare

Regeringen har lämnat förslag till förändringar för egenföretagare i sjuk- och föräldraförsäkringen. Förslagen innebär bland annat en ökad likabehandling av företagare och anställda när det gäller beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Regeringen föreslår även att egenföretagare ges möjlighet att välja längre karenstid, 14, 30, 60 eller 90 dagar mot tidigare 3 eller 30 dagar. Inom föräldraförsäkringen föreslår regeringen också att egenföretagare får regler som mer liknar dem som gäller för anställda vid uttag av tillfällig föräldrapenning. Propositionen innehåller vidare ett förslag om ett införande av ett generellt högkostnadsskydd

avseende sjuklönekostnader för arbetsgivare. Det ger arbetsgivare möjlighet att få ersättning för sjuklönekostnader som överstiger två och en halv gånger sjuklönekostnadernas genomsnittliga andel av lönekostnaderna för samtliga arbetsgivare. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2010. (prop. 2009/10:120)

Avgifter för barn i hälso- och sjukvården och tandvården

Den 1 juni 2010 införs ändringar i bl.a. hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och tandvårdslagen (1985:125), med innebörd att avgifter som avser ett barns hälso- och sjukvård och tandvård som huvudregel ska tas ut av barnets förmyndare. Endast om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av barnet (prop. 2009/10:88, SFS 2010:245–251).

Ändring i övergångsbestämmelserna till lagen om statligt tandvårdsstöd

Övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ändras den 1 september 2010. Ändringen innebär att den s.k. fyramånadersregeln för rätten till ersättning enligt äldre bestämmelser inte längre ska gälla tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som har begärts före den 1 juli 2008 (prop. 2009/10:118, SFS 2010:336).

Utökad finansiell samordning

Möjligheterna att bedriva finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser utökas på så sätt att samordning ska kunna bedrivas även över länsgränserna (prop. 2009/10:154)

Vårdgaranti, fast vårdkontakt och förnyad medicinsk bedömning

Den 1 juli 2010 ändras hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Ändringarna innebär att den nationella vårdgarantin som idag är en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting regleras i lag. Vidare innebär ändringarna ökade möjligheter för patienter att få en fast vårdkontakt utsedd och att få en förnyad medicinsk bedömning. (prop. 2009/10:67, SFS 2010:243–244)

Omklassificering av den nya influensan

Den 1 juni 2010 träder en ändring av smittskyddslagen (2004:168) i kraft vilken innebär att influensan (influenza A (H1N1)) av den typ som började spridas bland människor i Mexiko i april 2009 inte längre kommer att klassas som en allmänfarlig sjukdom. (prop. 2009/10:126). Genom en ändring av smittskyddförordningen kommer influensan dock att vara anmälningspliktig. (SFS 2010:334 och 335)

Finansdepartementet

Pressekreterare Anna Charlotta Johansson (hos Anders Borg)

Tfn: 08-405 12 76

Pressekreterare Daniel Valiollahi (hos Anders Borg)

Tfn: 08-405 13 81

Pressekreterare Mia Widell (hos Mats Odell)

Tfn: 08-405 17 21

Sänkta egenavgifter till följd av förlängd karenstid för egenföretagare

Den 1 juli 2010 sänks sjukförsäkringsavgiften inom egenavgifterna med 0,74 procentenheter. Sänkningen är en följd av att den grundläggande karenstiden inom sjukförsäkringen förlängs från en dag till sju dagar för egenföretagare och andra som har inkomst av annat förvärvsarbete (prop. 2009/10:120).

Nedsättning av egenavgifter

För att underlätta verksamheten för de mindre företagen sätts egenavgifterna ned för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag med 5 procentenheter, dock maximalt 10 000 kronor per år. Som förutsättning gäller bland annat att avgiftsunderlaget överstiger 40 000 kronor och att den avgiftsskyldige vid årets ingång har fyllt 26 men inte 65 år. Lagen träder i kraft den 1 juli 2010, men tillämpas på inkomster som uppbärs från och med den 1 januari 2010 (prop. 2009/10:178).

Koncernavdrag i vissa fall

För att svenska regler ska stå i överensstämmelse med EU-rätten, såsom den har tolkats av Regeringsrätten i ett antal vägledande avgöranden, införs i inkomstskattelagen regler om koncernavdrag. Reglerna innebär en möjlighet för ett svenskt moderföretag att i vissa fall göra avdrag för en slutlig förlust i ett helägt utländskt dotterföretag med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Avdraget förutsätter att dotterföretaget har försatts i likvidation som sedermera avslutas med en slutlig förlust. Avdraget får dock inte leda till underskott i den svenska delen av koncernen. Avdraget är vidare förenat med villkor som avser att säkerställa att det är fråga om en slutlig förlust. De nya reglerna träder i kraft den 1 juli 2010 och tillämpas i fråga om avdrag för förluster hos ett helägt utländskt

dotterföretag om likvidationen av detta har avslutats efter den 30 juni 2010 (prop. 2009/10:194).

Nya rättsmedel på upphandlingsområdet

Regeringen har till riksdagen lämnat förslag på ändringar i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF (prop. 2009/10:180 Nya rättsmedel på upphandlingsområdet). Till stor del föranleds ändringarna av ett EU-direktiv om rättsmedel vid upphandling (2007/66/EG), ändringsdirektivet.

Bestämmelser om avtalsspärr införs, dvs. en period under vilken en upphandlande myndighet eller enhet inte får ingå avtal.

Allmän förvaltningsdomstol ska, på talan av en leverantör, kunna ogiltigförklara ett avtal. Det ska kunna ske bl.a. vid s.k. otillåten direktupphandling och vid överträdelse av bestämmelserna om avtalsspärr i kombination med överträdelse av någon annan bestämmelse i LOU eller LUF. Ett avtal, som är drabbat av en ogiltighetsgrund, ska få bestå om det föreligger tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

Vidare införs en tidsfrist för att komma in med en ansökan om överprövning av beslut att avbryta en upphandling.

På talan av tillsynsmyndigheten – Konkurrensverket – ska allmän förvaltningsdomstol kunna påföra upphandlande myndigheter och enheter en sanktionsavgift (upphandlingsskadeavgift). Upphandlingsskadeavgift är en alternativ sanktion enligt ändringsdirektivet till ogiltigförklaring av avtal för vissa situationer.

Dessa är när ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse och när ett avtal består trots bristande iakttagelse av en avtalsspärr. Därutöver ska avgift kunna påföras vid otillåten direktupphandling. Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till längst 10 000 kronor och högst 10 000 000 kronor. Avgiften får dock inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet. Avgiften föreslås tillfalla staten.

I LOU införs ett nytt upphandlingsförfarande, konkurrenspräglad dialog, och i LOU och LUF ges möjlighet att vid upphandling använda elektronisk auktion. I lagarna införs även en möjlighet att inrätta och nyttja inköpscentraler för upphandling.

Vidare införs en bestämmelse som anger att upphandlande myndigheter och enheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn i sina upphandlingar om upphandlingens art motiverar detta.

Förenklade åtgärder vidtas när det gäller att hämta in uppgifter om leverantörens kapacitet och redlighet. En upphandlande myndighet eller enhet ska bl.a.

ansvara för att begära in uppgifter från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten om huruvida en leverantör betalar skatter och socialförsäkringsavgifter.

Fasta direktupphandlingsgränser införs motsvarande 15 procent av ett tröskelvärde i LOU respektive LUF (ca 287 000 kr i LOU och ca 577 000 kr i LUF).

Vid upphandling under tröskelvärdena ska en leverantör få återöppna andra företags kapacitet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 juli 2010.

Ny lag om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen

Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen syftar till att främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter (prop. 2009/10:175). I lagen finns bestämmelser om avgifter och andra villkor avseende vidareutnyttjande av handlingar från myndigheter. Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, det s.k. PSI-direktivet, i svensk rätt. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli.

En ny lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting

En möjlighet införs för kommuner och landsting att på liknande sätt som i riksdagen och vid domstolarna anordna säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden (prop. 2009/10:117). Säkerhetskontroll avser att förhindra att vapen och andra farliga föremål förs in till ett sammanträde om det finns risk för allvarliga våldsbrott. Polis och ordningsvakter kommer att sköta kontrollerna och kunna utföra kroppsvisitation och undersökning av väskor. Kontrollerna ska i första hand ske med teknisk utrustning som larmbåge, handmetalldetektor och röntgenmaskin.

Lagen träder i kraft den 1 juli 2010.

Ny lag om betaltjänster

Regeringen har i en proposition till riksdagen, Betaltjänster (prop. 2009/10:220), föreslagit en ny lag om betaltjänster och följdändringar i annan lagstiftning. Den nya lagstiftningen syftar till att genomföra betaltjänstdirektivet (2007/64/EG) i svensk rätt. Lagen om betaltjänster innehåller rörelseregler om de finansiella företag som sysslar med tillhandahållande av betaltjänster. Dessutom innehåller lagen regler om den information som ska ges till de som använder betaltjänster i samband med att tjänsterna tillhandahålls. I den nya lagen finns också regler för hur betaltjänster ska genomföras, som bl.a. innebär att det blir förbjudet för

handlare att ta ut en avgift av den som betalar med kort. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti.

Likviditetsmatchning för säkerställda obligationer efter konkurs

Nya bestämmelser införs i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer som tydliggör vilka befogenheter konkursförvaltare har vid ett emittent-instituts obestånd. Bestämmelserna innebär att konkursförvaltaren ges ett uttryckligt mandat att för konkursboets räkning uppta likviditetslån och ingå andra avtal i syfte att upprätthålla matchningen mellan den s.k. säkerhetsmassan, säkerställda obligationer och derivatavtal. Ändringarna i lagen införs för att undvika att de svenska säkerställda obligationerna får en lägre kreditvärdering på grund av oklarheter avseende konkursförvaltarens möjligheter att bibehålla likviditetsmatchningen. Lagändringarna träder i kraft den 1 juni 2010 (prop. 2009/10:132).

Utbildningsdepartementet

Presschef Anders Andrén (hos Jan Björklund)

Tfn 08-405 28 15

Pressekreterare Anna Neuman (hos Jan Björklund)

Tfn 08-405 25 03

Pressekreterare Camilla Hansson (hos Jan Björklund)

Tfn 08-405 31 02

Pressekreterare Eva-Marie Byberg (hos Tobias Krantz)

Tfn 08-405 38 77

En ny skollag

En ny skollag träder i kraft den 1 augusti 2010. Den nya skollagen innehåller bestämmelser om utbildning i skolväsendet från förskola till vuxenutbildning samt om viss annan utbildning och annan pedagogisk verksamhet, som erbjuds i stället för utbildning inom skolväsendet. Regleringen har i så stor utsträckning som möjligt gjorts gemensam för alla skol- och verksamhetsformer och alla huvudmän. Förskolan blir en egen skolform och de fristående skolorna och förskolorna blir en del av skolväsendet. Det individuella programmet i gymnasieskolan avskaffas. Elever som inte är behöriga till något av gymnasieskolans nationella program erbjuds i stället fem introduktionsprogram: preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion. Kraven på att utreda en elevs behov av särskilt stöd förtydligas och beslut om åtgärdsprogram ska kunna överklagas. Även beslut om en elevs rätt till skolskjuts ska kunna överklagas enligt förvaltningslagen (1986:223). Bestämmelser om åtgärder mot elever som stör andra elevers trygghet och studiero införs, som förtydligar lärares och rektorers befogenheter. Statens skolinspektion ges möjlighet att utfärda vitesförelägganden i sin tillsynsverksamhet och att i särskilt allvarliga fall stänga en skola med omedelbar verkan. Den nya skollagen tillämpas på utbildning för barn och ungdomar från och med den 1 juli 2011 och från och med den 1 juli 2012 när det gäller vuxenutbildning (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21).

Nya regler för bidrag till pedagogisk omsorg

Nya regler införs för bestämmande av kommunernas bidrag till förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg av annat slag än förskola och fritidshem (pedagogisk

omsorg). Bidraget ska bestämmas på samma sätt som bidrag till övrig enskild förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och fristående skolor. Det innebär att bidraget ska bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar när resurser fördelas till den egna verksamheten av motsvarande slag. Vidare ska enskilda huvudmän för pedagogisk omsorg få rätt att överklaga kommunens beslut om bidragets storlek till allmän förvaltningsdomstol. De nya bestämmelserna, som införs i skollagen (1985:1100), träder i kraft den 28 juli 2010. Bestämmelserna om kommuners bidrag för pedagogisk omsorg tillämpas första gången på bidrag för kalenderåret 2011 (prop. 2009/10:157, bet. 2009/10:UbU22).

Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

Folkhögskolor får under vissa förutsättningar genomföra utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare (sfi). Ett villkor är att folkhögskolan har fått rätt att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet, s.k. betygsrätt. Folkhögskolan ska också ha förklarat sig ha för avsikt att ta emot den sökande till utbildningen. Den som vill delta i en folkhögskolas sfi enligt de nya bestämmelserna ska anmäla detta till sin hemkommun. En folkhögskola som till sin sfi har antagit en elev som av kommunen har förklarats behörig att delta i utbildningen har rätt till ersättning för kostnaden för elevens utbildning från kommunen. Ersättningen ska bestämmas med hänsyn till folkhögskolans åtagande och elevens behov och på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till egen sfi. Detta möjliggörs genom en ändring i skollagen (1985:1100). Ändringen träder i kraft den 28 juni 2010 (prop. 2009/10:68, bet. 2009/10:UbU14, rskr. 2009/10:215, SFS 2010:252).

Betygsrätt för vuxenutbildning

Enskilda utbildningsanordnare kan under vissa förutsättningar få betygsrätt vad gäller utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och sfi. En folkhögskola ska också kunna få betygsrätt vad gäller utbildning som motsvarar sfi. Statens skolinspektion beslutar om sådant tillstånd och om återkallelse av tillståndet. Skolinspektionen ska också ha tillsyn över utbildning som tillstånd har lämnats för. Kommunerna ska vidare lämna ersättning till folkhögskolor som anordnar sfi enligt skollagen (1985:1100) för sådant som undervisning, läromedel och utrustning, administration, lokaler samt studie- och yrkesvägledning. Detta möjliggörs genom en förordning om betygsrätt för vuxenutbildning som regeringen har beslutat om med stöd av ett bemyndigande i skollagen. Förordningen träder i kraft den 28 juni 2010 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 januari 2011 (SFS 2010:253).

Ett rättvisare och effektivare studiestöd

För att förbättra den ekonomiska situationen för studerande med studiemedel som avstår från studier för att vårda barn eller närstående, ska det bli möjligt för dessa studerande att få studielånet avskrivet från och med den trettioförsta vårdagen.

Vid studier i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz ska samma krav på utbildningens längd och studietakt för rätt till studiemedel gälla som för studier inom Sverige. Detta innebär att möjligheterna till studier med studiemedel i dessa länder utökas.

För att åstadkomma en ökad genomströmning i den högre utbildningen och effektivisera Centrala studiestödsnämndens (CSN) hantering införs en tydligare och enklare studieresultatprövning. Den nya prövningen innebär att CSN enbart bedömer den studerandes tidigare studieresultat för att avgöra om ytterligare studiemedel ska beviljas.

De utbetalningar som görs från studiestödssystemet ska vara riktiga och studielån ska återbetalas i så hög utsträckning som möjligt. CSN ska därför få möjlighet att tills vidare hålla inne eller sätta ner utbetalningar av studiestöd, om det finns sannolika skäl att anta att den studerandes rätt till studiestöd har upphört eller att studiestödet kommer att minska. CSN ska också få möjlighet att säga upp studielån till omedelbar betalning om låntagaren trots påminnelser och krav missköter sin återbetalning.

Alla som studerar med studiemedel på utbildning på högskolenivå ska få studiemedel med samma bidragsnivå. Möjligheten att studera på högskolenivå med en högre bidragsnivå tas därför bort.

Förändringarna genomförs genom ändringar i studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655) och träder i kraft den 1 juli 2010, förutom ändringen av rätten till studiemedel med den högre bidragsnivån för utbildning på högskolenivå, som träder i kraft den 1 januari 2011 (prop. 2009/10:141, bet. 2009/10:UbU18).

Kårobligatoriet avskaffas

Från och med den 1 juli 2010 är det inte längre obligatoriskt för en student vid ett universitet eller en högskola att vara medlem i en studentkår, nation eller fakultetsförening. Nya former för studentinflytande införs. Studentkårer med frivilligt anslutna studenter ska bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningarna för studier vid respektive lärosäte. Studentkårerna ska även fortsättningsvis ha rätt att utse studentrepresentanter i universitetens eller högskolornas styrelser och andra organ inom lärosätena där studentrepresentanter

ska utses. Skattelättnaderna för studentkårer, nationer och deras samarbetsorgan behålls (prop. 2008/09:154, bet. 2008/09:UbU14, rskr. 2008/09:275, SFS 2009:766-768).

Anmälningavgifter och studieavgifter för utländska studenter

Högskoleutbildning ska vara avgiftsfri för svenska medborgare och för medborgare i länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz. Anmälningavgifter och studieavgifter införs vid de universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) för studenter som inte är medborgare i nämnda stater, s.k. tredjelandsmedborgare. Vissa kategorier av tredjelandsmedborgare undantas dock från avgifter. Förändringarna genomförs genom en ändring i högskolelagen och genom förordningar. De nya reglerna träder i kraft den 1 juli 2010 och tillämpas första gången på utbildning som bedrivs efter den 31 juli 2011 (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230, SFS 2010:298).

Urval utan hänsyn till kön

Möjligheten enligt högskoleförordningen (1993:100) att vid urval till högskoleutbildning vid i övrigt likvärdiga meriter ta hänsyn till kön tas bort. Vid i övrigt likvärdiga meriter får urval i stället göras genom prov eller intervjuer. Lottning får också användas. Ändringen träder i kraft den 1 augusti 2010 och tillämpas första gången vid antagning till utbildning som börjar efter den 31 december 2010 (skr. 2009/10:186).

Jordbruksdepartementet

Pressekreterare Anna-Karin Nyman (hos Eskil Erlandsson)

Tfn 08- 405 11 88

Avverkning av skog

Regeringen har i proposition 2009/10:201, Gränser i skog, föreslagit vissa ändringar i skogsvårdslagen (1979:429) som föreslås träda i kraft den 1 september 2010. Förslaget innebär att kravet på tillstånd till avverkning av skog inom skyddsskog och svårföryngrad skog upphävs och ersätts med lagens generella krav på att underrätta Skogsstyrelsen om planerade avverkningar. Regeringen bedömer att kravet på tillstånd för att avverka skog inom den fjällnära skogen bör behållas. Vidare görs bedömningen att skyldigheten för skogsbruket att bereda berörda samebyar tillfälle till samråd innan avverkning även i fortsättningen bör gälla inom renskötselns året-runt-marker. Det föreslås att det införs en skyldighet för den som underrättar Skogsstyrelsen om avverkning av skog inom detta område att i underrättelsen redovisa vad han eller hon avser att göra för att tillgodose rennäringens intressen. Regeringen förslår även att en bestämmelse införs om att det inom området för renskötselns året-runt-marker ska vara förbjudet att avverka skog om avverkningen medför ett sådant väsentligt bortfall av renbete att möjligheterna att hålla tillåtet renantal påverkas eller om avverkningen omöjliggör sedvanlig samling och flyttning av renhjord.

Miljödepartementet

Pressekreterare Lennart Bodén (hos Andreas Carlgren)

Tfn 08-405 22 69

Möjlighet för kommunerna att bilda biotopskyddsområden

Kommunerna får möjlighet att bilda biotopskyddsområden enligt bilagorna 2 och 3 till förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. I bilagorna anges de typer av mark- och vattenområden som får skyddas, t.ex. ”örtrika allundar” och ”ras- eller bergbranter”.

Sedan tidigare får Skogsstyrelsen och länsstyrelsen bilda biotopskyddsområden enligt bilaga 2 respektive bilaga 3. I förordningen införs regler som innebär att Skogsstyrelsen, länsstyrelsen och kommunen ska samråda i ärenden om biotopskyddsområden.

Reglerna finns i SFS 2010:319 och träder i kraft den 8 juni 2010.

Upphävande av mätningkungörelsen

I mätningkungörelsen regleras den mätning och kartläggning som ska göras enligt ett antal uppräknade lagar, bl.a. väglagen (1971:948) och miljöbalken.

Den utveckling som skett dels inom mätning- och kartframställningsområdet, dels inom informationshanteringsområdet har gjort att reglerna i mätningkungörelsen i stor utsträckning är föråldrade och inte längre är ett stöd. Mycket av det som regleras i mätningkungörelsen hanteras av standarder i dag och vissa frågor hanteras bäst inom Lantmäteriets rådgivningsverksamhet.

Mätningkungörelsen upphävs därför med verkan fr.o.m. den 1 juli 2010 (SFS 2010:167).

Näringsdepartementet

Pressekreterare Frank Nilsson (hos Maud Olofsson)

Tfn 08-405 24 33

Pressekreterare Kenneth Hultgren (hos Åsa Torstenson)

Tfn 08-405 48 17

TRANSPORTPOLITIK

Nya bestämmelser om flyttning av fordon m.m.

Fr.o.m. den 1 maj 2010 har förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall ändrats så att ett fordon som är uppställt i strid mot gällande parkeringsföreskrifter får flyttas redan efter tre dagar istället för, som nu, sju dagar. Vidare får ett fordon flyttas om det står uppställt på en plats som är upplåten för beskickningsbilar. Samtidigt har bestämmelserna i förordningen (1985:1076) om parkeringsplats för utländska beskickningars fordon inarbetats i trafikförordningen (1998:1276).

Nya vägmärken

Den 15 maj 2010 införs fyra nya vägmärken i vägmärkesförordningen (2007:90): Handelsområde, Gårdsbutik, Hantverk och Förbud mot trafik med annat motor-drivet fordon med dubbdäck än moped klass II. Se vidare SFS 2010:218.

Avmonopolisering av marknaden för fordonsbesiktningar

I dag är marknaden för fordonsbesiktningar ett lagstadgat monopol. Till exempel pekas i lag Aktiebolaget Svensk Bilprovning ut som det enda företag som får utföra kontrollbesiktningar av vissa fordon.

Från och med den 1 juli 2010 kommer det att vara möjligt för andra än de i dag verksamma företagen att bli besiktningsorgan och därmed få utföra fordonsbesiktningar. Ändringar i fordonslagen och fordonsförordningen innebär bl.a. att vissa krav uppställs för de företag som vill bli besiktningsorgan. Det är fråga om tekniska krav och andra krav, t.ex. krav på oberoende och allmänt gott anseende.

Transportstyrelsen kommer också att föreskriva vissa mera detaljerade tekniska och andra krav för besiktningsorgan, bl.a. vilken utrustning besiktningsorganen ska ha, vad som ska ingå i en besiktning och vilken utbildning och kompetens en besiktningstekniker ska ha. Det ankommer på Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) att pröva om företagen uppfyller kraven och om så är fallet meddela företaget ackreditering. Bara ackrediterade besiktningsorgan får utföra besiktningar.

Se vidare prop. 2009/10:32 Fordonsbesiktning. Ändringar i fordonslagen (SFS 2010:39) och fordonsförordningen (SFS 2010:75).

Ny luftfartslag

I propositionen Luftfartens lagar föreslås att en helt ny luftfartslag ska träda i kraft den 1 september 2010. Den ska ersätta den nuvarande luftfartslagen som är från 1957. Till stor del innebär den nya luftfartslagen att texten moderniseras och anpassas till den utveckling som skett på luftfartsområdet det senaste halvsekle samt till Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Några nyheter som föreslås är

- de flesta civilrättsliga bestämmelser rörande luftfart samlas i en ny lag om lufttransporter,
- det införs promillegränser för flygfylleri utifrån de principer som gäller för vägtrafik,
- det införs en nollgräns för narkotika för personer som utför göromål av betydelse för flygsäkerheten,
- straffskalan för passagerare som inte följer anvisningar från befälhavaren om ordningen ombord skärps från dagens bötesstraff till böter eller fängelse i högst sex månader.

Se vidare prop. 2009/10:95 Luftfartens lagar.

NÄRINGSPOLITIK

Höjt mål och vidareutveckling av elcertifikatsystemet

För att ge stabila förutsättningar för nya investeringar i förnybar elproduktion ska elcertifikatsystemet förlängas till år 2035 och kvotplikten ska beräknas genom nya kvoter som gäller från och med år 2013.

Bakgrunden är ett nytt mål för produktionen av förnybar el. Målet innebär en ökning med 25 TWh till år 2020 jämfört med 2002 års nivå. Det nya målet i elcertifikatsystemet ska bidra till att nå det mer övergripande målet om att andelen förnybar energi ska vara minst 50 % av den totala energianvändningen år 2020.

Lagändringarna behandlas i propositionen 2009/10:133 och föreslås träda i kraft den 1 juli 2010.

Förordning om fastställande av intäktsram enligt ellagen (1997:857)

I förordningen finns kompletterande föreskrifter till de nya bestämmelserna i 5 kap. ellagen (1997:857) om förhandsprövning av elnätsavgifter. Förhandsregleringen innebär att de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära genom elnätsavgifter under en tillsynsperiod, en *intäktsram*, fastställs i förväg.

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (*kapitalbas*). När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till *kvaliteten* i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten.

Den första tillsynsperioden börjar den 1 januari 2012.

I förordningen finns

- bestämmelser som särskilt rör *intäkter från stamnätet*,
- föreskrifter om *beräkning av kapitalbas*,
- bestämmelser som syftar till att underlätta *inhämtning av information* från nät-företagen för att beräkna intäktsramen, och
- ett bemyndigande till Energimarknadsinspektionen att meddela föreskrifter om *vad som avses med kvaliteten* i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten.

Förordningen träder i kraft den 1 juli 2010.

Ändrade regler för tillstånd att använda radiosändare

Bestämmelserna i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation om tillstånd att använda radiosändare moderniseras och effektiviseras.

Tillstånd ska kunna avse en generell rätt att använda radiosändare inom ett visst frekvensutrymme. När det kan antas att antalet tillstånd att använda radiosändare som kan beviljas inte räcker till för alla som vill och skulle kunna bedriva verksamhet inom ett frekvensutrymme, ska tillstånd som utgångspunkt alltid fördelas efter allmän inbjudan. Giltighetstiden för tillstånd att använda en viss radiosändare ska som huvudregel utan särskild ansökan förlängas med maximalt fem år när giltighetstiden går ut. Giltighetstiden för tillstånd att använda radiosändare inom ett visst frekvensutrymme ska inte kunna förlängas.

Tillstånd att använda radiosändare ska kunna hyras ut efter medgivande av tillståndsmyndigheten. Sekretess ska gälla i ärenden om meddelande av tillstånd att använda radiosändare efter allmän inbjudan till ansökan för uppgifter i ansökningar och bud eller som i övrigt hänför sig till ärendet, om det kan antas att syftet med förfarandet motverkas om uppgiften röjs. Det särskilda tvistlösningsförfarandet i lagen om elektronisk kommunikation ska omfatta alla tvister som rör villkor för samtrafik eller andra former av tillträde.

De nya bestämmelserna avses träda i kraft den 1 juli 2010. (prop. 2009/10:193).

Ny postlag

Regeringen har i proposition 2009/10:16 föreslagit att postlagen (1993:1684) ska ersättas med en ny postlag. Genom den nya postlagen genomförs 2008 års

postdirektiv (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/6/EG av den 20 februari 2008 om ändring av direktiv 97/67/EG beträffande fullständigt genomförande av gemenskapens inre marknad för posttjänster). Post- och telestyrelsen behöver enligt den nya lagen inte utse en eller flera postoperatörer att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten, om tjänsten tillgodoses av marknadens aktörer och lagens krav på tjänsten uppfylls. Den samhällsomfattande posttjänsten ska kunna upphandlas, om kostnaderna för tillhandahållandet innebär en orimlig ekonomisk belastning. Prissättningen av den samhällsomfattande posttjänsten ska vara öppen för insyn, icke-diskriminerande och kostnadsorienterad samt främja ett effektivt tillhandahållande av tjänsten. Lagen innehåller även bestämmelser om hantering av användarnas klagomål, bestämmelser om eftersändning och om rätten för en tillståndshavare att begära ändring i postnummersystemet.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 september 2010.

Auktorisation och tystnadsplikt för patentombud

I dag finns för ett patentombud, som inte är advokat, ingen lagstadgad reglering av tystnadsplikt för sådant som ombudet fått kännedom om i anslutning till ett patentärende. Ett patentombud kan också i en rättsprocess höras om sådana uppgifter. Bestämmelser om lagstadgad tystnadsplikt och om vittnesundantag införs därför genom en ändring i 36 kap. 5 § rättegångsbalken och genom en ny lag om auktorisation av patentombud.

Ändringarna träder i kraft den 1 september 2010 (prop. 2009/10:202).

Reglerna för vissa konkurrensbegränsande avtal inom försäkringssektorn anpassas till EU-rätten

Lagen (2008:585) om gruppundantag för vissa konkurrensbegränsande avtal inom försäkringssektorn anpassas till kommissionens förordning (EU) nr 267/2010 av den 24 mars 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa kategorier av avtal, beslut och samordnade förfaranden inom försäkringssektorn. Anpassningen innebär att samma materiella regler gäller för bedömningen av konkurrensbegränsande samarbeten inom den sektorn, oavsett om konkurrenslagen (2008:579) eller EU:s konkurrensregler är tillämpliga i det enskilda fallet (prop. 2009/10:196).

Lagändringen träder i kraft den 1 oktober

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Pressekreterare Yoav Bartal (hos Nyamko Sabuni)
Tfn 08-405 12 90

Statsbidrag för mentorskapsprojekt

En ny förordning (2010:84) om statsbidrag för verksamheter med yrkesinriktat mentorskap innehåller bestämmelser om statsbidrag 2010–2012. Statsbidrag får lämnas för att pröva och utveckla modeller för verksamheter med yrkesinriktat mentorskap för nyanlända invandrades etablering på arbetsmarknaden eller som företagare. Bidrag får lämnas till organisationer som inte är statliga eller kommunala och som utan vinstsyfte bedriver en verksamhet i Sverige som inte strider mot demokratins idéer. Ungdomsstyrelsen prövar ärenden om bidrag enligt förordningen. Förordningen trädde i kraft den 1 april 2010.

En lag om nationell sfi-bonus

Regeringen har i propositionen Nationell sfi-bonus (2009/10:188) föreslagit en ny lag om prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare. Syftet med den nya lagen är att stimulera fler nyanlända invandrare att snabbare lära sig svenska och därmed förbättra sina möjligheter att få ett arbete. Förslaget till den nya lagen innehåller regler om rätten till sfi-bonus, kommunernas ansvar för att besluta om och betala ut sfi-bonus samt regler om överklagande. En ändring föreslås också av inkomstkattelagen (1999:1229) som medför att sfi-bonus ska vara skattefri. Sfi-bonus ska enligt förslaget inte heller beaktas vid beräkningen av ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453), introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar eller ersättningar som beslutas med stöd av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 september 2010.

Statsbidrag för revitalisering av de nationella minoritetsspråken

En ny förordning (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken trädde i kraft den 1 mars 2010. Statsbidrag får lämnas för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Syftet är att ge enskilda bättre förutsättningar att tillägna sig, utveckla och använda sitt nationella minoritetsspråk. Bidrag får lämnas till

organisationer och stiftelser som inte är statliga eller kommunala och som utan vinstsyfte bedriver en verksamhet i Sverige som inte strider mot demokratins idéer. Institutet för språk och folkminnen prövar ärenden om bidrag enligt förordningen.

Förvaltningsområdet för finska och samiska utvidgas

Från och med den 1 maj 2010 har fyra nya kommuner anslutits till ett förvaltningsområde för minoritetsspråk med stöd av 7 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. De nya kommunerna är Borås, Surahammars och Västerås kommuner, som anslutits till förvaltningsområdet för finska, och Krokoms kommun som anslutits till förvaltningsområdet för samiska. Genom anslutningarna utvidgas förvaltningsområdena för finska och samiska och rätten för enskilda att använda minoritetsspråken finska och samiska, t.ex. i sina kontakter med förvaltningsmyndigheter.

Ändringen framgår av en bilaga till förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2010:196).

Statligt stöd till politiska partiers kvinnoorganisationer

Regeringen har i propositionen Statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer (2009/10:158) föreslagit att stödet till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer författningsregleras i en ny lag. Enligt förslaget ska en kvinnoorganisation för varje politiskt parti som är representerat i riksdagen kunna få stöd. Stöd ska även fortsättningsvis lämnas som grundstöd och mandatstöd. Grundstödet är lika stort för alla kvinnoorganisationer som beviljas stöd. Mandatstödet storlek står i proportion till det antal mandat som det politiska parti som kvinnoorganisationen tillhör har i riksdagen. Frågor om stöd enligt den nya lagen föreslås hanteras av Partibidragsnämnden. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2010.

Kulturdepartementet

Pressekreterare Sara Bengtsson (hos Lena Adelson Liljeröth)

Tfn 08-405 35 12

En ny radio- och tv-lag

Den nuvarande radio- och TV-lagen (1996:844) ersätts av en ny lag med samma namn (prop. 2009/10:115). Den nya lagen innebär bl.a. att Europaparlamentets och rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AV-direktivet) genomförs i svensk lagstiftning. Vidare innebär lagen reglering av nya annonstekniker, nya regler om tillståndsplikten och om överlåtelse av tillstånd för sändningar av ljudradio och tv-program samt något justerade regler om vidareändningsplikten i kabel-tv-nät. Det införs också nya regler för kommersiell radio och närradio. Den nya lagen innehåller också regler om ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning när det gäller tv och beställ-tv. Vidare ändras myndighetsorganisationen på medieområdet genom att Granskningsnämnden för radio och TV och Radio- och TV-verket upphör samt att verksamheterna förs över till den nya Myndigheten för radio och tv. Den nya radio- och tv-lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010.

Inkomstgarantin avvecklas

De medel som i dag är avsatta för livslånga inkomstgarantier för konstnärer omvandlas successivt till tidsbegränsade långtidsstipendier (prop. 2009/10:183). Avsikten är att nå betydligt fler professionellt verksamma konstnärer än vad som i dag är möjligt inom ramen för inkomstgarantiordningens begränsade mottagarantal. Till skillnad från inkomstgarantierna är långtidsstipendierna pensionsgrundande. De konstnärer som tidigare utsetts till mottagare av inkomstgarantin behåller sin garanti. Avvecklingen genomförs genom förordningsändringar som träder i kraft den 1 juli 2010.

Ett förenklat trossamfundsregister

Den 1 juli 2010 träder vissa ändringar i kraft i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och i lagen (1998:1593) om trossamfund. Lagändringarna innebär att registret över trossamfund förenklas. Bland annat på så sätt att enbart en kontaktperson som är behörig att företräda trossamfundet i frågor om registrering ska registreras i stäl-

let för som idag, alla som ingår i styrelsen eller motsvarande organ. Ändringarna har behandlats i prop. 2009/10:6 Ett förenklat trossamfundsregister.

Arbetsmarknadsdepartementet

Pressekreterare Agnes Palinski (hos Sven Otto Littorin)

Tfn 08-405 32 84

Åtgärder med anledning av Lavaldomen

Ändringar görs i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare och i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet mot bakgrund av EU-domstolens dom i det s.k. Lavalmålet. Målet gällde fackliga stridsåtgärder i form av en blockad på en byggarbetsplats i Vaxholm hösten 2004. EU-domstolen fann i sin dom med förhandsavgörande att stridsåtgärderna stod i strid med EG-fördraget eftersom de innebar en inte motiverad inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster. Lagändringarna innebär att en facklig stridsåtgärd mot en utländsk arbetsgivare i syfte att få till stånd ett kollektivavtal för arbetstagare som utstationeras i Sverige får vidtas endast under vissa förutsättningar, bl.a. måste de villkor som krävs av den svenska arbetstagarorganisationen motsvara villkoren i ett centralt branschavtal som tillämpas i Sverige på motsvarande arbetstagare. Arbetsmiljöverket ska hjälpa till med information om kollektivavtalsvillkor som kan komma att bli tillämpliga vid en utstationering. En arbetstagarorganisation ska lämna in sådana kollektivavtalsvillkor till Arbetsmiljöverket som organisationen kan komma att gå till strid för.

Lagändringarna trädde i kraft den 15 april 2010 (prop. 2009/10:48).

Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen

En ny lag om valfrihet hos Arbetsförmedlingen införs. Lagen innebär att Arbetsförmedlingen får erbjuda ett så kallat valfrihetssystem för tjänster som upphandlas inom förmedlingens arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Valfrihetssystemet innebär att den arbetssökande själv får välja bland de leverantörer som Arbetsförmedlingen har tecknat avtal med. På så sätt ökas valfriheten till exempel i fråga om jobbcoacher.

Lagen träder i kraft den 1 juli 2010 (prop. 2009/10:146).

Ändringar i de arbetsmarknadspolitiska förordningarna

Bestämmelserna om återkrav i de arbetsmarknadspolitiska förordningarna utformas på samma sätt som motsvarande bestämmelser i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Jämför prop. 2008/09:3.

Det införs en möjlighet att överklaga vissa av Arbetsförmedlingens beslut, till

exempel i fråga om kvittning av felaktigt utbetalt belopp och återkallelse av anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program.

Ändringarna träder i båda fallen i kraft den 1 juli 2010.

För arbetslösa över 55 år ges möjlighet till nystartsjobb redan efter 6 månaders arbetslöshet, istället för som idag efter 12 månader. Ändringen är temporär och ska gälla under perioden 1 juli 2010 till 30 juni 2012.

Vissa ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Det föreslås nya regler för företagare i arbetslöshetsförsäkringen. Den nya definitionen av vem som ska anses som företagare innebär att med företagare avses en person som bedriver näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229) och som han eller hon personligen utför arbete i och har ett väsentligt inflytande över.

Det föreslås också nya regler avseende företagares arbetslöshet. En företagare som upphör att bedriva verksamhet ska anses som arbetslös så snart han eller hon inte vidtar några åtgärder i verksamheten.

Den föreslagna dagsförtjänstberäkningen för företagare innebär att dagsförtjänsten grundas på den inkomst från näringsverksamheten som framgår av den senaste taxeringen. Om det är mer förmånligt för företagaren grundas dagsförtjänsten på den genomsnittliga inkomsten från verksamheten under de två år som föregår inkomståret i den senaste taxeringen. Det införs en utökad möjlighet för företagare att få arbetslöshetsersättning baserad på inkomst av tidigare anställning. Det nuvarande inkomsttaket för att få en bisyssla godkänd tas bort när det gäller bisyssla i form av näringsverksamhet.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 5 juli 2010 (prop. 2009/10:120).

Ändringar i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

För den som ansöker om arbetslöshetsersättning och samtidigt fortsätter studier införs ett krav på att studierna ska ha bedrivits under minst 15 veckor före arbetslösheten.

Ändringarna träder i kraft den 31 maj 2010.

Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet 2010

Denna skrift innehåller en kort sammanfattning av de viktigare lagar och förordningar som träder i kraft kring halvårsskiftet 2010.

Beställ eller ladda ned broschyren via www.regeringen.se

REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

103 33 Stockholm